

Základní škola a Mateřská škola Maletín, okres Šumperk,
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní družina „Pod duhou“

údaje

1. Identifikační

Název dokumentu: Školní vzdělávací program školní družiny při ZŠ a MŠ Maletín

Motto: „ Každý z nás má své já, ale společně tvoříme tým“

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Maletín, okres Šumperk,
příspěvková organizace

Adresa školy: Maletín 94, Zábřeh 789 01

IČO: 750 290 65

REDIZO: 600 148131

IZO: 102 668612

Ředitelka školy: Mgr. Helena Pospěchová

Telefon: 733 184 888

Telefon ŠD: 734 321 835

E-mail: zsamsmaletin@centrum.cz

Web: www.zsamsmaletin.cz

Zřizovatel: Obec Maletín, Maletín 21

Telefon: 583 448 122

E-mail: ou-maletin@iol.cz

Web: www.zsamsmaletin.cz

Aktualizace dokumentu od 1.9.2025, schváleno pedagogickou radou školy 29.8.2025

Mgr. Helena Pospěchová
ředitelka školy

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání.

2. Charakteristika ŠD

a) Organizační podmínky

Školní družina je součástí ZŠ a MŠ Maletín, Maletín 94, okres Šumperk. Školní družinu mohou navštěvovat žáci od 1. až do 5. ročníku dle rozhodnutí rodičů na základě zápisního lístku, který je určen na období jednoho školního roku.

Způsob evidence žáků-přihlašování a odhlašování ze ŠD je prováděno na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka. Zákonný zástupce přihlášeného žáka sdělí písemně vychovateli rozsah docházky a způsob odchodu žáka z družiny. Předem známou nepřítomnost žáka v družině opět oznámí písemně vychovateli zákonný zástupce žáka.

Ve školní družině se vede tato dokumentace:

- Zápisové lístky pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce, třídní kniha, týdenní plán výchovné činnosti, školní vzdělávací program pro školní družinu.
- ŠD má 1 oddělení s maximálním počtem zapsaných 22 žáků
- Provozní doba je od 6.00-7.45 hod a od 11.45 – 16.30 hod. Provoz ŠD může být upraven dle aktuálního rozvrhu žáků.
- V době prázdnin je provoz přerušen na základě Rozhodnutí ředitelky školy ve spolupráci se zřizovatelem.
- Školní družina slouží jako výchovně – vzdělávací zařízení. ŠD tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Školní družina není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování.
- Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků.
- Pokud bude do programu výchovně vzdělávací činnosti zařazena příležitostná akce(výlet, exkurze, návštěva,...), budou rodiče o této činnosti a jejím rozsahu informováni předem písemně.
- Ve školní družině vychovatel zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností. Přihlášky do školní družiny se přijímají do 15.9., potom kdykoli během šk.roku dle zájmu žáků a jejich zák. zástupců.

b) Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů

Na hodnocení a klasifikaci chování žáka ve školní družině se vztahují ustanovení vyhlášky o základním vzdělávání.

Při porušení povinností stanovených tímto vnitřním řádem lze podle závažnosti porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitelky školy.

Škola neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci a zaznamená je do dokumentace školy.

Pokud žák narušuje soustavně vnitřní školní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitelky z družiny vyloučen. Ředitelka může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

c) Materiální podmínky

Naše školní družina „ Pod duhou“ využívá pro svou činnost samostatnou třídu, počítačovou učebnu, tělocvičnu a školní hřiště. Třída je vybavena novým, moderním funkčním nábytkem. Společenské hry a hračky jsou obměňovány průběžně. Materiální podmínky jsou velmi dobré, jak vybavení spotřebním materiálem, tak i vybavení hračkami. ŠD využívá ke své činnosti technické a elektronické vybavení např. počítače, televizor, DVD, CD přehrávač a IT.

d) Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Školní družina seznamuje účastníky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a bezpečnost, což je součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu, chápanému jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Přípravuje vhodnou strukturu činností a skladbu zaměstnání, při níž dbá na věkovou přiměřenost a motivující hodnocení všech účastníků. Poskytuje žákům zdravé a bezpečné prostředí a zároveň chrání před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy. Umožňuje spoluúčast účastníků na plánování činností, včasně informuje žáky i jejich zákonné zástupce o činnostech ve školském zařízení. Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZP jako ve školním řádu, dále se řídí pravidly vnitřního řádu ŠD, která stanovuje ředitelka školy. Žáci jsou rovněž povinni dodržovat pravidla bezpečného chování při vycházkách mimo školu, pobytu na hřišti či v tělocvičně. Dodržují při tom přesně pokyny vychovatele a asistentky pedagoga. Žáci jsou povinni okamžitě vychovateli hlásit jakékoli poranění nebo nevolnost. Případné úrazy jsou evidovány ve školní knize úrazů. Účastníci přihlášení do družiny jsou poučeni o bezpečnosti, seznámeni s vnitřním řádem ŠD a řádem školy. Záznam o poučení je uveden v třídní knize ŠD. Prostory a vybavení družiny odpovídají platným normám bezpečnosti práce a ochrany zdraví žáků a jsou pravidelně kontrolovány.

e) Ekonomické podmínky

Úplata za zájmové vzdělávání činí měsíčně 100,-Kč za žáka. Platba je zasílána zákonnými zástupci na transparentní školní účet vždy do 15. dne každého měsíce. O snížení nebo prominutí úplaty rozhoduje ředitelka školy podle vyhlášky č. 74/2005 Sb. O zájmovém vzdělávání, zejména v případě žáků se sociálním znevýhodněním.

f) Personální podmínky

Ve školní družině pracuje vychovatel a vychovatelka kteří zodpovídají za pedagogickou činnost a provoz ŠD. Využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti pro ŠD. V souladu s vnitřní směrnici organizace o DVPP si vychovatelé doplňují své vzdělávání návštěvou odborných seminářů a kurzů dle nabídky, nejméně 2x v průběhu školního roku. ŠD se každoročně podílí na přípravě školních akcí (mikulášská besídka, vánoční besídka, karneval, výlety, atd.) dle plánu práce ŠD a plánu práce školy.

g) Psychosociální podmínky

Snažíme se vytvářet příznivé klima, respektujeme potřeby jedince. Pravidla vnitřní evaluace jsou zaměřena na řízení a kontrolu směrem k pedagogovi i k žákům (cíle, prostředky, kritéria). Společná sezení na koberci jsou využívána k evaluaci (co jsme dělali, jak jsem se zapojil, co mi nešlo, jak bych to nechal jinak, co se mi podařilo, jak jsem strávil odpoledne v družině). Dbáme na prevenci nežádoucích patologických jevů.

3. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost a naplňovány jejich individuální potřeby.

4. Konkrétní cíle vzdělávání

- Rozvíjíme osobnost člověka, jeho učení, poznání a komunikativnost.
- Vychováváme k smysluplnému využití volného času a vybavujeme žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času.
- Osvojujeme si základy hodnot, na nichž je založena naše společnost.
- Získáváme osobní samostatnost a schopnost projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.
- Besedujeme o pochopení a uplatnění zásad demokracie, kdy každý má svá práva, ale i povinnosti.
- Připravujeme žáky na schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy sebe i druhých.

- Vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a soudržnosti mezi nimi.
- Utváříme vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině.
- Snažíme se o pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti.
- Zkoušíme projevovat pozitivní city v chování a jednání, vnímáme citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.
- Připravujeme žáky k podmínění tvořivého myšlení, logického uvažování a řešení problémů.
- Zkoumáme a doplňujeme naše znalosti o životním prostředí, jeho ochraně.
- Besedujeme o bezpečnosti a ochraně zdraví.
- Umožňujeme odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování.
- Poskytujeme bezpečné prostředí a to nejen z hlediska fyzického zdraví, ale i dobré podmínky pro emocionální a sociální rozvoj.

5. Klíčové kompetence-integrované vzdělávací cíle

1. Kompetence k učení

S chutí řešíme a objevujeme

Práci dokončujeme

Klademe si otázky a hledáme na ně odpovědi

Získané vědomosti dáváme do souvislostí a uplatňujeme je v praktických situacích

Pozorujeme a experimentujeme

Hledáme informace z různých zdrojů (knihy, internet)

2. Kompetence k řešení problémů

Všímáme si dění okolo

Řešíme problémy a situace kolem nás

Hledáme různé způsoby řešení problémů

Navrhujeme správná a chybná řešení

Diskutujeme o zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Započaté činnosti dokončujeme

3. Kompetence komunikativní

Procvičujeme slovní i mimoslovní komunikaci

Srovnáváme si myšlenkové postupy, naše sdělení a vhodné odpovědi na otázky

Reprodukuje vlastní názor

Naslouchá druhým

Komunikuje kultivovaně, bez ostychu s vrstevníky i dospělými

4. Kompetence sociální a personální

Společně plánujeme, organizujeme a hodnotíme

Připravujeme se k odpovědnosti za svoje chování a jednání

Projevujeme citlivost a ohleduplnost

Diskutujeme o vhodném a nevhodném chování, nespravedlnosti a agresivitě

Řídíme se dosavadními pravidly

Vysvětlujeme si odlišnosti mezi lidmi, jsme tolerantní

Hodnotíme své chování, budujeme sebeúctu

5. Kompetence občanské, činnostní

Objevujeme práva svá i práva druhých

Vnímáme nespravedlnost, agresivitu, šikanu – diskutujeme, jak jim zabránit

Dbáme na zdraví své i druhých

Zobrazujeme sociální a kulturní prostředí

Připravujeme se k zodpovědnému chování ve škole i mimo ni

Vyprávíme si o tradicích a kulturním dědictví

Zkoumáme, jak chránit životní prostředí

Používáme bezpečné materiály, nástroje a vybavení

Aktivně se zapojujeme do kulturního dění a sportovních aktivit

6. Klíčové kompetence k naplnění volného času

Rozvíjíme schopnost aktivního využití volného času

Orientujeme se v možnostech jeho smysluplného využití

Využíváme přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu

Vytváříme návyky pro udržení zdravého životního stylu

Rozvíjíme své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech

Vybíráme si zájmové činnosti dle vlastních dispozic

Zvyšujeme zdravé sebevědomí

Dokážeme odmítnout nevhodné aktivity

Rozvíjením a posilováním klíčových kompetencí utváříme souhrn vědomostí, dovedností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jde o dlouhodobý proces, při němž se budou rozvíjené kompetence prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

6. Formy vzdělávání

Školní družina organizuje pravidelnou činnost ve svém oddělení, případně zájmových útvarů, pořádá nebo spolupořádá příležitostné akce. V průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Družina umožňuje žákům také odpočinek a přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového nebo tělovýchovného charakteru.

Příležitostná činnost výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost, která není zahrnuta do standardní týdenní skladby činností. Jedná se např. o slavnosti, besídky, vystoupení, sportovní dny apod. Základem účastníků jsou přihlášení žáci ŠD, ale mohou se zúčastnit i rodinní příslušníci či další zájemci.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků nebo v tzv. koncové družině.

Odpočinkové činnosti obsahují nejen klidové činnosti (poslechové činnosti, individuální hry, klid po obědě), ale i aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který kompenzuje jednostrannou zátěž během školního vyučování – např. závodivé hry během pobytu venku nebo v tělocvičně.

Příprava na vyučování zahrnuje didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevňuje a rozšiřuje poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navazuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

7. Obsah vzdělávání

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

Září: poznáváme nejbližší okolí, naši obec, určujeme významné objekty. Chodíme na vycházky do okolí školy, povídáme si o bezpečné cestě do školy a zpět, sledujeme dopravní značky a značení. Tuto tematiku si osvojujeme a procvičujeme využitím her a soutěží při dopravní výchově.

Říjen: seznamujeme se se způsobem života v rodině, ve škole, družině. Zdobíme školní družinu, chodbu. Ukazujeme si fotografie svých nejbližších, vyprávíme si o životě v naší obci i celé naší společnosti. Porovnáváme rozdíly způsobu života „u nás“ a „jinde“.

Listopad: využíváme internet k hledání informací, obrázků a map z našeho okolí, naší vlasti i jiných zemí a kultur. Vyprávíme si o historii našeho kraje, dodržujeme zvyky, které se již opakují mnoho generací.

Prosinec: připravujeme vánoční besídku, vyrábíme vánoční přání a dárečky pro naše nejbližší.

Leden: zpíváme si lidové písničky i celosvětové hity.

Únor: povídáme si s dětmi o svém pokojíčku, hračkách a příbuzenských vztazích.

Březen: vyprávíme si o velikonočních zvycích, vyrábíme velikonoční výzdobu a vítáme jaro.

Duben: povídáme si o ochraně životního prostředí v obci.

Květen: zajímáme se o chov domácích zvířat a domácích mazlíčků.

Červen: povídáme si o přírodě v létě, děti rozlišují přírodní prvky na vycházkách v okolí školy.

2. Lidé kolem nás

Září: osvojujeme si základy slušného chování a jednání mezi lidmi.

Říjen: budujeme a posilujeme vzájemnou úctu a toleranci, hodnotíme a chválíme naše chování v celoročních soutěžích.

Listopad: procvičujeme prakticky pravidla slušného chování, stolování v jídelně, udržování pořádku. Rozvíjíme hrami své vyjadřovací schopnosti, slovní i mimoslovní komunikaci. Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života. Cvičíme si jazyk pomocí jazykolamů.

Prosinec: podporujeme schopnost naslouchat a být tolerantní k odlišným názorům ke skupině. Udržíme kladné vztahy ke spolužákům, snažíme se o pozitivní klima mezi žáky a vychovatelem a ostatními pedagogickými pracovníky.

Leden: chválíme a odměňujeme ty nejlepší kamarády a kamarádky.

Únor: hrajeme hry, které slouží ke stmelení kolektivu a poznání jeden druhého.

Březen: vyzdvihujeme oslavence, přejeme jim všechno nejlepší, gratulujeme.

Duben: připomínáme si Den učitelů – zhotovujeme drobné dárky pro třídní učitelky, povídáme si o tomto povolání, jež je zároveň posláním.

Květen: připravujeme se na oslavy svátku našich maminek – Den matek, povídáme si, čím maminku nejvíce potěšíme. Vyrábíme dárky a přáníčka, zpíváme vhodné písničky, recitujeme básničky.

Červen: slavíme Den dětí – soutěžíme a oslavujeme s našimi nejbližšími.

3. Lidé a čas

Září: budujeme správný režim dne, snažíme se ho dodržovat. Seznamujeme se s křivkou výkonnosti člověka, podle níž zařazujeme činnosti. Rozlišujeme povinnosti a zábavu, vytváříme pravidelné návyky.

Říjen: plánujeme činnosti ŠD, navrhujeme akce a soutěže. Vyprávíme si o tom, jak jsme strávili víkend, prázdniny, porovnáváme možné využití volného času.

Listopad: nabídkou her a zajímavých činností motivujeme k správnému a účelnému využití volného času. Kreslíme a malujeme, co nás nejvíc baví, čemu věnujeme nejvíce času.

Prosinec: besedujeme o naší historii a časovém toku dějin. Pátráme, jak se žilo dříve a jak se žije dnes. Srovnáváme výhody a nevýhody dnešních moderních vymožeností.

Leden: pozorujeme změny v naší obci – chodíme na vycházky, sledujeme pohlednice, obrázky, fotografie.

Únor: vyprávíme si o tom, jak vypadala naše škola a družina dříve, co se změnilo a co bychom ještě rádi změnili a vylepšili.

Březen: seznamujeme se s moderními vymoženostmi – počítač, notebook, internet, hledáme nové informace a zajímavosti.

Duben: zabýváme se měřením času, hodinami, které jsou naším pomocníkem při orientaci v čase – určujeme správný čas.

Květen: besedujeme o nebezpečí spěchu při špatném odhadu či měření času, který často přinese nebezpečné situace a možná zranění.

Červen: vyprávíme si o bezpečných místech pro hru a trávení volného času.

4. Rozmanitost přírody

Září: sledujeme přírodu kolem nás, rozmanitosti živé i neživé přírody. Hledáme v knihách a encyklopediích, správně určujeme přírodniny.

Říjen: pozorujeme změny, které v přírodě probíhají, sledujeme, jak rostliny rostou a co k životu potřebují.

Listopad: využíváme listy a plody stromů ke kolážím a jiným výtvarným technikám. Malujeme kameny a z plodů vytváříme zvířátka a jiné ozdobné předměty.

Prosinec: výtvarně ztvárňujeme změny během střídajících se ročních období.

Leden: sledujeme ptactvo a určujeme, které druhy jsou tažné a které se budeme moci v zimě postarat.

Únor: umísťujeme ptačí budku, nosíme krmivo a staráme se o naše malé opeřence.

Březen: na vycházkách pozorujeme čapí hnízdo, dobu přiletu čápů a nasloucháme zvukům přírody.

Duben: pozorujeme, jaké květiny nám vykvétají na naší školní zahradě.

Květen: chráníme své životní prostředí, povídáme si o našich možnostech, jak k ochraně přispět – např. správné třídění odpadu, šetrné zacházení s papírem.

Červen: využíváme her a soutěží s přírodní tematikou.

5. Člověk a jeho zdraví

Září: postupně poznáváme sami sebe, vážíme si zdraví svého i těch ostatních a uvědomujeme si odpovědnost za něj. Čteme a prohlížíme si obrázky v encyklopediích a knihách, které nám pomáhají přiblížit stavbu těla člověka.

Říjen: využíváme názorných ukázek- např. obrys těla malujeme na arch papíru a dokresluje důležité lidské orgány.

Listopad: měříme se a údaje průběžně porovnáváme.

Prosinec: povídáme si ochraně zdraví, nemocech a prevenci chorob a úrazů. Procvičujeme formou her správná chování na ulicích, abychom se vyhnuli úrazům – např. hra Na semafor.

Leden: pečujeme o osobní hygienu, předcházíme zbytečným nemocem, pravidelně se otužujeme pobytem na čerstvém vzduchu.

Únor: zařazujeme pohybové a tělovýchovné aktivity, získáváme zásobu nových her a činností, kterých můžeme využít i mimo družinu s kamarády nebo s rodiči.

Březen: prakticky se seznamujeme se základy zdravotní péče, jednoduchého ošetření a první pomoci.

Duben: poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny.

Květen: nabyté vědomosti využíváme v různých soutěžích a kvízech.

Červen: učíme se telefonovat, oznámit úraz, přivolat pomoc, známe důležitá telefonní čísla

6. Délka a časový plán vzdělávání

Činnost ŠD probíhá denně ve dnech školního vyučování.

Časový harmonogram:

6.00 – 7.45 zájmové a odpočinkové činnosti

11.45 – 12.30 odpočinkové aktivity

12.30 – 13.00 hygiena, oběd

13.00 – 13.30 odpočinkové činnosti

13.30 – 15.20 zájmové činnosti, pobyt venku

15.20 – 15.50 příprava na vyučování

15.50 – 16.30 úklid, ukončení činnosti

9. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů, podmínky ukončování vzdělávání

9.1 Na hodnocení a klasifikaci chování žáka ve školní družině se vztahují ustanovení vyhlášky o základním vzdělávání.

Při porušení povinností stanovených tímto vnitřním řádem lze podle závažnosti porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitelky školy.

Škola neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci a zaznamená je do dokumentace školy.

9.2 Pokud žák narušuje soustavně vnitřní školní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitelky

z družiny vyloučen. Ředitelka může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

10. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině je k nahlédnutí v kanceláři ředitelky školy, u pana vychovatele a na webových stránkách školy.

Rodiče jsou o činnosti ŠD a vytvořeném vzdělávacím plánu informováni na schůzce budoucích prvňáčků, dále při zápisu do ŠD, případně na třídních schůzkách a na webových stránkách školy. Výsledky činnosti žáků jsou vystavovány na školních nástěnkách v budově školy. ŠVP je v tištěné podobě umístěn na nástěnce v přízemí budovy základní školy, v ředitelně a u vychovatelek.

vypracovala : Mgr. Helena Pospěchová, ředitelka školy

Školní vzdělávací program byl projednán a schválen pedagogickou radou konanou
Dne 29.8.2025